

Försvarsbeslutet ger en oacceptabel kapitalförstöring – i onödan. De kostnader på 3 miljarder som skulle bantas bort hade i stället kunnat läggas utanför ordinarie budget, med en realistisk återbetalningstid. En åtgärd som bör kunna vidtas i samförstånd över blockgränserna. Så har Sverige tidigare löst långsiktiga omstruktureringar. Misstaget kan repareras redan i vårpropositionen, framhåller förre riksdagsledamoten (m) Margit Gennser och moderata riksdagsmännen Patrik Norinder suppleant i försvarsutskottet, och Henrik Westman, kansliråd (tjänstledig) i försvarsdepartementet och tidigare marinofficer.

Det går att rätta till försvarsbeslutet i vår

ett lands försvar tillhör statens kärnuppgifter. Försvaret är en försäkring för landets självständighet. Det finns därför ett starkt folkligt krav på breda och långsiktiga försvarsbeslut. Trots detta har försvaret använts som en kortsiktig budgetregulator.

”Oförmågan att samlas till en bred lösning är ett stort nederlag”, konstaterar elva framträdande representanter för svenskt näringsliv på DI debatt den 14/12, trots att det föreligger enighet om att vårt försvar måste omvandlas från invasionsförsvar till ett insatsförsvar.

Varför har den senaste månaden i riksdagen och Rosenbad kännetecknats av så allvarliga konvulsioner om försvarsbudgeten, så att statsministern plockat fram det värsta hotet av alla, det om nyval?

Förklaringen är en naiv syn på budgetpolitiken. Budgetens utgiftstak som infördes efter 1990-talets ekonomiska kriser har fungerat bra. Taket har skapat ”ekonomisk självbindning”. Men utgiftstak liksom andra budgetregler måste användas med omdöme.

Utgiftstaket kan inte gälla långsiktiga, finansiellt krävande strukturella förändringar. Resultatet blir då extrem kortsiktighet i stället för ett nödvändigt långsiktigt beslutsfattande.

Att jämföra ATP-reformen och förändringen av försvaret kan tyckas långsökt, men det finns paralleller. Redan på 1980-talet fanns en betydande insikt om att ATP inte var ekonomiskt hållbart utan fordrade skadliga avgiftshöjningar. Alternativet blev

”Försvaret har använts som en kortsiktig budgetregulator.”

kontraproduktiva regeländringar som skapade nya systemfel, och som dessutom krävde nya ad hoc-beslut i form av höjda bostadsbidrag och pengar till fattigpensionärerna.

Först när de politiska aktörerna kunde acceptera samarbete över blockgränsen, kunde pensionsproblemen lösas.

Förändringarna i ATP krävde långa övergångstider. Investeringar i teknik och systemförändringar finansierades utanför den ordinarie budgeten. Motsvarande metod skulle kunna användas när det gäller omstruktureringen av försvaret.

Är det då för sent att göra försvarsbeslutet 16/12 ogjort?

Det är aldrig för sent att rätta till stora, ödesdigra misstag och det bör ske snabbt. Målet om ett modernt insatsförsvar råder det enighet om. Den praktiska lösningen finns också – lägg strukturkostnaderna utanför den ordinarie budgeten med en

amortering som är anpassad till försvarets kostnadsstruktur. Men detta är endast en del av lösningen.

Precis som de framträdande näringslivsrepresentanterna påpekat i DI är försvarsproblematiken orhört omfattande.

Det behövs konsekvensanalyser som tar hänsyn till hur olika förslag står i samklang med godtagbara säkerhetspolitiska och samhällsekonomiska mål. ”Tiden” som en viktig faktor i ett försvarsbeslut måste få en betydligt mer framträdande roll.

Riksdagens revisorer har granskat tidigare försvarsbeslut, och konstaterat att försva-

det gäller stora, för våra medborgare viktiga frågor.

Vi klarade att reformera ATP, och de internationella lovorden har inte minst gällt det politiska samarbetet över blockgränsen. Samma borde gälla försvaret.

Försvarsbeslutet kan rättas till. Det finns möjlighet att i vårpropositionen lägga försvarets omstruktureringarkostnader utanför den ordinarie budgeten med en realistisk återbetalningstid.

Historien upprepar sig aldrig exakt. Dagens försvarsbeslut kan få samma följder som 1925 års nedrustning.

Varje land har en armé – sin egen eller andras. Vi föredrar vår egen.

”Det är aldrig för sent att rätta till stora, ödesdigra misstag och det bör ske snabbt.”

ret inte har kunnat uppfylla statsmaktens krav. Orsaken till misslyckandet är försvarets extremt långsiktigt bundna kostnader.

Merparten av de riksdagsledamöter som deltagit i försvarsbeslutet vet att beslutet är felaktigt, och att beslutsunderlag värt namnet saknats:

- Försvaret kan inte längre stödja säkerhetspolitiken.
- Beslutets ekonomiska effekter går inte att överblicka.
- Försvarets roll att vara ett stöd vid stora olyckor har underminerats. Stockholm och Göteborg blir till exempel utan effektiv sjöräddning.
- De prioriterade internationella ambitionerna kan inte uppfyllas.

Den politiska trovärdigheten kräver ett samarbete över blockgränsen. Försvaret ägs av oss alla, och får inte användas som en mindre bricka i den rutinmässiga budgetprocessen.

Förmågan att samarbeta över politiska gränser är djupt rotad i svensk tradition, när

Margit Gennser
riksdagsledamot (m)
1982–2002

Patrik Norinder
riksdagsledamot (m)

Henrik Westman
riksdagsledamot (m)

TIDIGARE INLÄGG

Om A9 i Kristinehamn, **Bo Ingesson**, VD Bofors Defence 27/8. Om AMF4 och försvaret av Göteborg, **Kurt Eliasson**, ordförande, **Lars-Åke Skager**, vice ordförande, samt **Magnus Kärestedt**, VD, Göteborgs Hamn AB 27/8 samt **Johan Ulman**, leg läkare och uppfinnare 25/9. Om de tidsmässiga kraven på omställningen, **Christer Zetterberg**, ordförande IDI, tidigare koncernchef AB Volvo, **Lars-Åke Helgesson**, konsult, tidigare koncernchef Stora, **Bernt Magnusson**, styrelseordförande Skandia och Swedish Match, **Lennart Bylock**, styrelseleda mot Lundbergs, **Carl Wilhelm Ros**, styrelseledamot LKAB, tidigare finansdirektör Ericsson, **Sören Gyll**, tidigare ordförande Svensk Näringsliv och koncernchef AB Volvo, **Stephan Tolstoy**, revisor, partner Pricewaterhouse Coopers, **Jan-Eric Larsson**, ordförande Camfil, **Mats Dellham**, ordförande Askus, **Staffan Bohman**, tidigare koncernchef Sapa, samt **Lars Nyberg**, ordförande NCR, USA och styrelseledamot Sandvik, 14/12. Om den bristande beredskapen inför dagens hot i fredstid, **Olle Rossander**, journalist och reservofficer 16/12.